

Hiába jött el az üdvözítő, hiába jelent meg és hangzik a kegyelemre hívó szó, ha nincs igazi bűnismeret, ha hiányzik az igazi mélységes bűnbánat, ha nem borulunk le Isten elé kegyelemért könyörögve, hiábavaló mindez számunkra. A hitetlen és kemény szívűekről lepattan az ige szava. Nem érintheti meg lelküket, mert annyit ér az csak számukra, mint amikor: „Valaki követ kenegét balzsammal.” (Finn mondás)

Aki a maga kárhozatra méltó bűnös voltát nem ismeri el, az a Jézus Krisztus érte is elvégzett szabadítását sem tudja megragadni. Aki mindezt elfogadja és átélte, az boldog ember, annak a karácsony ünnepe és üzenete nem csupán elmúló hangulatot jelent, hanem lelki, békés, állandó jelent e földi létben, és az örökéletre szóló kegyelmet és üdvösséget.

Ez az üdvözítő nagy kegyelem aztán kötelez és nevel is... „arra tanít minket, hogy megtagadjuk a hitetlenséget.” Szomorú az, ha, aki hittel elfogadta a kegyelmet, de élete folytatásába ismét helyet ad az Úr iránti engedetlenségnek és nem lép rá teljes szívvel a hit útjára. A kegyelem arra is tanít, hogy tagadjuk meg a kívánságokat, azokat, amelyeket a világ olyan csillogó színekkel csábítóan kínál elénk továbbra is. Visszataszító és a lélekre nézve veszedelmes állapot, ha a hívő ember törekvései megegyeznek a világi célkitűzésekkel. A megnyert kegyelmet aztán jobban kell őrizni, mint a legdrágább földi kincset. Ezt csak úgy tehetjük meg, ha „igazán és szentül élünk a jelenvaló világban.” Igazán élni azt jelenti, hogy minden dolgunkban az igazság legyen a döntő. De nem a magunk vélt igazsága, hanem a Krisztus „aki egyedüli” út, élet és igazság.” Szentül élni úgy lehet, ha mint Istennek kegyelmébe fogadott gyermekei, nem magunknak és önző érdekeinknek, hanem neki élünk...

A kegyelem arra is megtanít, hogy alázatosságban járjunk, nem másokat lekicsinyelve, lenézve. Mert lehet-e büszke az, aki tudja, hogy halált érdemelt volna és már csak kegyelemből él?...

A megnyert üdvözítő kegyelem mellett kell, hogy legyen állandóan az a vigyázó éberség, amely „félelemmel és rettegéssel viszi végbe az üdvösséget,” mert a kegyelemre állandóan szükségünk van, ezért kezdi Pál apostol minden levelét ezzel a kívánsággal: „Kegyelem néktek és békesség!” és így is fejezi be: „Kegyelem veletek!” Az Úr kegyelme

nagyobb, mint igazsága. Mint ahogy a tenger vizét ki nem meríthetjük, ugyanúgy az Ő kegyelmének mélységét sem foghatjuk fel teljességében...

Isten igéje először emlékeztet az első, csodákkal kísért karácsonyra, amikor kegyelme Jézus által megjelent minden embernek. Aztán tanítást adott arra, hogy akik hittel megragadták a kegyelmet, hogyan éljenek a jelenvaló világban. És így elve várják „ama boldog reménységet és a nagy Istennek és megtartó Jézus Krisztusnak dicsősége megjelenését. „Mert amilyen bizonyosan valóra vált, hogy évezredes várakozás után eljött a megígért Megtartó, olyan bizonyos az is hogy ismét eljön.

Bethlen Gábornak Kassán az országgyűlésen, ahol az ország fejedelmévé, elöljárójává és fő gondviselőjévé választották, könnyek között jut eszébe, hogy egykor ott nem kapott kölcsön száz forintot, most pedig nem csak a ruhájáról csillog a drágakő, de még a lova szerszámai is azokkal van tele. – Ez a nemzetünk történelméből kiragadott esemény csak nagyon halvány érzékeltetése a Jézus első és második megjelenése közötti óriási nagy különbségnek.

Jézus első megjelenésekor szegénységben, Istenségét elrejtetten jött és csak kevesen ismerték fel a jászolban fekvő kisdedben a megígért Messiást. Másodszor már „nagyhatalommal és dicsóséggel jön a felhőkkel és minden szem meglátja őt, még akik őt által szegezték is, és siratja őt a földnek minden nemzetisége.” (Jel. 1:7)

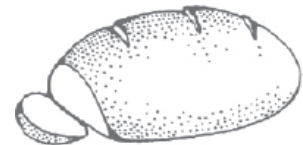
Boldogok azok, -és azoknak van igazi boldog karácsonyuk is, -akik Jézus első eljövételére hálás szívvel visszaemlékezve előre néznek Jézus újra eljövételére és megváltott étellel, félelem nélkül, felkészülten várják a Vele való találkozást és örvendve így énekeljenek:

„Mért késsel Jézus, nőnek már az árnyak
kicsinyke földi látkörünk felett,
Mért késsel Jézus? Testünk úgy elbágyad,
S lelkünk úgy óhajt látni Tégedet.
Mért késsel Jézus? Minden földi érdek
Eltörpül e nagy kérdés előtt:
Mért késsel Jézus? Híveid mind kérdenek,
Úgy vágyunk látni, jöjj minél előbb.

286-ik Hallelujah ének
Erdélyi Zoltán

Nemcsak kenyérrel él az ember

Olvasandó: Jób könyve 16 - 17. része

Megrendítő olvasmány ez a két fejezet, amely Jób választát írja le Elifáz második beszédére. Igaz ugyan, hogy a vádra vádoló hangvételű a felelet. De míg Elifáz beszédét az egyre nagyobb „bizonyosság” hatja át arra nézve, hogy rejtett bűne van egykori barátjának, addig Jób válaszában a mélységes csüggedés érzékelhető. Kiderült, milyen barátai vannak, hogy Isten sem felel beteg szolgája kihívó szavára... Jób először barátai felett –belátható síkon- mond ítéletet. Nem csupán Elifáz a „nyomorúságos vigasztaló”, de másik két barátját is annak tartja. Mindenki rossz, senki nem érti meg! Mennyire van igaza? Ne erre keressük a megítélő feleletet, inkább gondolkodjunk el azon, mennyire azonos magatartásunk a Jóbéval, ha bántás ér, vagy értetlenség, igaztalan vád sért bennünket. Könnyen veszünk min-

denkit és mindent egy „kalap alá”. Felhatalmazva érezzük magunkat az ítélkezésre, s elfeledjük Krisztus intését: „Ne ítélj, hogy ne ítéltesz!”

Viszont azt is megtanulhatjuk itt, hogy az emberi szavak egy bizonyos ponton túl elveszítik jelentőségüket. Mert a bűnös ember szava nem IGE! „Mondanám én is nektek, csak lennétek ti az én helyzetemben”. (4.v.)

Jób most érti meg, hogy eddig maga is ilyen vigasztaló volt. Másrészt azt is sugalmazza a költemény szerzője, adott helyzetben nem elegendő a szép szó... És az 5. vers nem készlet-e pirulásra, hogy temetésekre menve pont azt mondjuk gyászoló felebarátainknak, amit itt nevetséges, üres frázisnak mond Jób: „Fogadja őszinte részvételem!” Pedig mennyi alkalmas mondatot

találhatnánk a Bibliában – ha olvasnánk, vagy az olvasottak alapján egy-két helyén való mondatot fogalmaznánk meg... De csak frázis szavak, frázis csokrok, frázis érzelmek. De telik-e más a frázis élettől?!

Azután Istennel való viszonyán gondolkodik el. Ezt így összegzi a Jub. kommentár írója: „Hiába hívta ki Istent (13:22), hogy tisztázza magát előtte, válasz nem jött. Még elhagyatottabbnak érzi magát és még nagyobb erővel lesz úrrá rajta az az érzés, hogy Isten ellenségként üldözi. Barátait nem sikerült meggyőznie, sőt azok éppen beszédei alapján látják bizonyítottan eredeti álláspontjukat. Istenben csalódott, az emberek elhagyták. Mindenétől megfosztva, a jövő reményességét feladva nem marad más számára, mint ártatlanságának öntudata, sőt az annál erősebb lesz benne, minél jobban szenved. Végül éppen ez az érzés az, ami az Istenhez köti. Nem tudja elhinni, hogy Isten (őt) örökre félreismerte volna. A barátoktól irgalmatlanul cserben hagyva Istenbe kapaszkodik, akinek egyszer mégis csak el kell ismernie az ő tisztaságát. A jelen nyomorúságát okozó Istentől így fordul a jövő Istenéhez, úgy is mondhatnánk, hogy a *tapasztalt* Istentől a *hitt* Istenhez. Jób tehát nem hagyja el Istent, nem válik hitehagyóvá. Ez a hitbeli tusakodás jut fordulóponthoz ebben a beszédben.

A barátok elleni védekezés a beszéd elején és végén szerepel. A beszéd magva a jelenből a jövőbe való átlendülés s annak a reménynek a kifejezése, hogyha a földi boldogságnak vége is van, Isten egyszer majd tanúskodni fog mellette”.

A 17. részben kezdetén újra Istenhez fellebbez.

„Jób úgy érzi magát az általános megvetés közepette, mint az adós az adósok börtönében. Kéri Istent, hogy váltsa ki őt onnan, vállaljon kezességet érte. Meghatározott kezességről, zálogról nincs szó. A kezességvállalás barátainak lenne kötelessége, ugyanis belátás híján elmarasztalják őt. A vers képei a magánjogból vannak véve. Ha valaki kezességet vállalt egy emberért, azt a zálog letétbe helyezésén kívül ünnepélyes kézfogással erősítette meg. Itt természetesen nem egy összegnek kifizetéséről, hanem Jób ártatlanságának elismeréséről van szó.

4. v: Valószínűleg közmondás. Az értelem az eredeti szövegben szereplő héláq és jaggid szavak fordításától függ. háláq a. m. szétosztani. Ha rossz értelemben vesszük, fosztogatókra lehet gondolni, akiknek valaki elárulja (jaggid), hogy vagyonos barátja hol tartja kincseit. Ebben az értelmezésben a barátok árulásáról van szó. A másik lehetséges magyarázat: valaki javak kiosztására hív barátokat s közben saját fiait nélkülözni hagyja, azaz barátai előtt nagyzol, miközben saját házában a legnagyobb szegénység uralkodik. Barátai bölcsességüket fitogtatják, de valójában lelki nincstelének.

6. v: Testét a betegség úgy elsovastja, hogy csak árnyéka önmagának.

7-8. v: Az ártatlan ember szenvedései elsörnyeszítik az igazakat s keserűséget támasztanak bennük a gonosz ellen, aki ilyesmitől meg van kímélve. Jób azonban visszautasítja a kísértést, amelyet az ilyen megkeseredés számára jelenthetne, ti. hogy keserűségében az igazak újtjáról letérjen. Éppen az ilyen helyzetben kell megmutatni a maga állhatatosságát. Ezzel válaszol a 15:4-ben hangoztatott szemrehányásra, hogy ő megrontja az istenfélelem fundamentumait. Ez a felfogás jobban beleillik az összefüggésbe, mint az igazak és tiszták kifejezéseknek Jób barátaira való vonatkoztatása.

(Jób. 17: 9-15. Szétosztott illúziók.)

Jób abban a tudatban, hogy helyesen, az istenfélelemmel összhangban válaszolt, azt a kihívó megjegyzést veti oda barátainak, nincs köztük bölcs és hogy az övéhez hasonló emberi sors számára nincs semmi mondanivalójuk. Egyben ismét elutasítja eddigi és

ezutáni biztatásait, mert még mindig azzal traktálják, hogy sorsa jobbra fordul, mihelyt bűnvallást tesz. Neki már nincs remélni valója, már a sir gondolatával is megbarátkozott, hiszen szörnyű betegsége miatt abban már félig-meddig benne is van. Noha ebben a beszédben emelkedett gondolatokig küzdötte fel magát, újra csak a halál szomorú gondolata vesz erőt rajta.

11. v: Kik? A barátokra kell gondolni, akik azzal áztatják, hogy éjszakája hamarosan nappallá fog változni, mintha „a világosság közelebb lenne, mint a sötétség”. De Jób nem táplál illúziókat.

15b. v: Reményességem helyett a LXX alapján tóbáti, azaz boldogságom olvasandó”. (Jub. kommentár)

Nem lehet tömörebben összefoglalni az egyébként is szubjektíve egyedi, objektíve általános, de mégsem egyforma vergődését az emberi bensőnek, amely talán elért már Téged is, vagy szeretteid életében láttad, vagy olykor félve gondolsz arra, ha még eddig nem, mi lesz, ha elér Téged is...?!

Ima: Imádkozzunk a 113. zoltár verseivel: Dicsérjétek az URat! ÚRnak szolgálai, dicsérjétek, dicsérjétek az ÚR nevé! Legyen áldott az ÚR neve most és mindörökké! Napkeletől napnyugatig dicsérjétek az ÚR nevé! Magasan fölötte van az ÚR minden népnek, dicsősége fölötte van az egeknek. Ki hasonlítható Istenünkhöz, az ÚRhoz, aki a magasban lakik, és a mélybe néz, az égre is, a földre is? Fölemeli a porból a nincstelent, és kiemeli a szemétből a szegényt. Az előkelők közé ülteti, népe előkelői közé. Megengedi, hogy a meddő úgy lakják a házbán, mint fiaknak boldog édesanyja. Dicsérjétek az URat! - Ámen!

- id. f.

BIBLIAOLVASÓ

v e g é k f o n a l

1.	K.	1Móz 1, 1-19			
2.	Sz.	1Móz 1,20-31			
3.	Cs.	1Móz 2			
4.	P.	1Móz 3, 1-13			
5.	Sz.	1Móz 3,14-24			
6.	V.	1Móz 4, 1-15	J		Jakab 1, 1-8 Jk 1, 9-15 Jk 1,16-21 Jk 1,22-27 Jk 2, 1-7 Jk 2, 8-13
7.	H.	1Móz 4,16-26			Jk 2,14-20
8.	K.	1Móz 5			Jk 2,21-26
9.	Sz.	1Móz 6, 1-8	A		Jk 3, 1-6 Jk 3, 7-12 Jk 3,13-18
10.	Cs.	1Móz 6, 9-22			Jk 4, 1-7
11.	P.	1Móz 7			Jk 4, 8-12
12.	Sz.	1Móz 8			
13.	V.	1Móz 9	N		Jk 4,13-17 Jk 5, 1-6 Jk 5, 7-12 Jk 5,13-18 Jk 5,19-20
14.	H.	1Móz 10			1Thessz 1, 1-4
15.	K.	1Móz 11			1Thessz 1, 5-10
16.	Sz.	1Móz 12, 1-9			
17.	Cs.	1Móz 12,10-20	U		1Thessz 2, 1-6 1Thessz 2, 7-12 1Thessz 2,13-16 1Thessz 2,17-20 1Thessz 3, 1-4 1Thessz 3, 5-8
18.	P.	1Móz 13			1Thessz 3, 9-13
19.	Sz.	1Móz 14			
20.	V.	1Móz 15	Á		
21.	H.	1Móz 16			1Thessz 4, 1-8
22.	K.	1Móz 17			1Thessz 4, 9-12
23.	Sz.	1Móz 18, 1-15			1Thessz 4,13-18
24.	Cs.	1Móz 18,16-33			1Thessz 5, 1-5
25.	P.	1Móz 19, 1-11	R		
26.	Sz.	1Móz 19,12-29			
27.	V.	1Móz 19,30-38			
28.	H.	1Móz 20			
29.	K.	1Móz 21, 1-8			
30.	Sz.	1Móz 21, 9-34			
31.	Cs.	1Móz 22			

GYÜLEKEZETEINK életéből

Bátorkeszi István Napok hetedszer

„Boldog nép az, amely tud neked ujjongani, amely orcád világosságában járhat, Uram!” olvasható a 89. zsoltár 16. versében. Ennek a bibliai igének jegyében szervezte meg a Bátorkeszi Református Egyházközség presbitériuma 2012. október 21–31. között már hetedik alkalommal a Bátorkeszi István gályarab-prédikátorral elnevezett rendezvénysorozatot, melyen az ünnepi megemlékezések és koszorúzások mellett zenés istentiszteletek, előadások, evangelizáció, kiállítás, úrvacsoraosztás, konfirmandustalálkozó várta az érdeklődőket.

Október 21-én ünnepi, zenés istentisztelettel vették kezdetét az alkalmak, melyet tíz napon át követtek különböző rendezvények. A nyitó istentiszteleten Dr. Szénási Lilla martos-ímelyi lelkész hirdette az ígét, valamint a martosi fiatalok alkotta Martos Gospel Band zenekar szolgált köztünk nagy örömünkre. Előadásukban ifjúsági énekek és dicséretes hangzottak el hangszeres kísérettel. Az istentiszteletet követően hagyományosan sor került a Bátorkeszi István gályarab prédikátor emlékére állított dombormű koszorúzására is. Az önkormányzat nevében Tóth Anikó megbízott polgármester, az Alap Polgári Társulás képviselőjében Labancz Roland, az egyházközség részéről pedig Czinke Zsolt és Dr. Czinke Tímea lelkészek mellett Udvardy Tibor és Szenczi Andor gondnokok helyeztek el koszorúkat. Az ünnepnyitó alkalom a Nemzeti Ima elének-lésével fejeződött be.

Másnap rendhagyó hittanórák következtek a Fireszke Gyermekek, Ifjúsági és Konferenciaközpontban. „Ezt látnod kell” címmel a KOEN Alapítvány bibliai programjának részesei lehetnek a Kováts József Magyar Tannyelvű Alapiskola református tanulói, akik nagy lelkesedéssel kapcsolódtak be az Elizeus és Naámán történetét feldolgozó bibliai foglalkozásba.

Október 24-én „Korea – az ország, kultúrája és vallása” címmel tartott előadást a bátorkeszi református templomban Sung Kon Park koreai missziós lelkipásztor, aki már nyolc éve él Komáromban családjával. Három alkalommal érkeztek a gyermekek és

fiatalok az Isten házába. A délelőtti folyamán az alapiskola alsó, majd felső tagozatos tanulói, délután pedig a magán-szakközépiskola diákjai hallgatták nagy figyelemmel a magyarul zajló és nagyon tanulságos előadást.

Október 25-én evangelizációs istentiszteleten készült a gyülekezet a vasárnapi úrvacsorai közösségre és az új borért való hálaadásra. Dr. Czinke Tímea helyi lelkész hirdette az örömhírt, buzdította a fiatalokat és az idősebbeket Krisztus követésére.

Október 26-án „Megtestesült szeretet” címmel kiállítás-megnyitóra került sor a Fireszke Gyermekek, Ifjúsági és Konferenciaközpontban. A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Tudományos Gyűjteményei által összeállított kiállítás anyagát, mely az 1929-től 1944-ig a Szlovénországi és Kárpátaljai Református Egyház első egyetemes fenntartású árvaháza, a Beretkei Református Árvaház történetét dolgozta fel, Galo Vilmos történész, az ELTE Művelődéstörténeti Tanszékének doktorandusza, a kiállítás alkotója mutatta be. A gazdag képanyagból és egy dokumentumfilmből álló tárlat megtekintése után jó hangulatú és kötetlen beszélgetésre került sor az alkotó és a gyülekezet tagjai között.

Október 27-én a Komáromi Református Egyházmegye hitvallásra készülő fiataljait, konfirmandusait látta vendégül a bátorkeszi református gyülekezet. A találkozó áhítattal kezdődött a templomban. Fazekas Zsuzsanna komáromi lelkipásztor Biblia-hű, nagyon dinamikus, a fiatalokat mélyen megérintő személyes biznyságtétele után a

Komáromi Református Gyülekezet Ifjúsági Zenekarának énektanítása és szolgálata következett. „Jól nézünk ki!” címmel Dr. Pólya Katalin párkányi lelkész, a Selye János Egyetem Református Teológiai Karának tanára tartott egy figyelemfelkeltő és érdekesítő, az Énekek éneke üzenetére épülő video-projektoros előadást. A délelőtti hátralévő részében a fiataloknak lehetőségük volt megtekinteni a „Határtalan szeretet” című kiállítást, ezzel is egy kis szeletet kapva egyházunk múltjából és diakóniai szolgálatából, majd „Egy perc és nyers” címmel csoportos játékokra és vetélkedőkre került sor a Fireszke-központban. A nyolc gyülekezetből érkező csaknem hetven fiatal kötetlen és nagyon jó hangulatú alkalmak sokak öröme a szeretetvendégség keretében pizzapartival fejeződött be.

Október 28-án délelőtti az ünnepi istentiszteletet követően az 1947-ben meghurcolt és kitelepített bátorkeszi magyar családokra emlékezett a gyülekezet a református templom kertjében álló kopjafánál. Ezen a vasárnapon az igehirdetés szolgálatát Dr. Molnár János lelkipásztor, a Selye János Egyetem Református Teológiai Karának dékánja végezte, aki garammikolai születésű lévén, maga is személyes átélője volt családjával a csehországi deportálásoknak. Az ünnepi istentiszteleten úrvacsorai közösségben adott hálát a gyülekezet az új borért, melyen a vendég-igehirdető és egykori tanítványa, Czinke Zsolt lelkipásztor közösen szolgáltak. Ezt követően a helyi lelkipásztor az úrasztalánál emlékezett a 65 évvel ezelőtti történetekre, felolvasva valamennyi bátorkeszi

magyar család nevét, akik átélői voltak a csehországi deportálásoknak, illetve a magyarországi kitelepítéseknek. A templomi együttlét a Nemzeti Ima eléneklésével fejeződött be, majd a 2007-től a templomkertben álló meghurcolt és kitelepített bátorkeszi magyar családok emlékére állított kopjafa mellett folytatódott. Itt a 90. zsoltár – „Tebenned bízunk eleitől fogva...” – eléneklése után hajtott fejet a meghurcoltak emléke előtt az emlékező gyülekezet. Három koszorú került a kopjafára. Bátorkeszi Önkormányzata és a Községi Hivatal nevében Tóth Anikó megbízott polgármester és Szabó Tibor, a Magyar Közösség Pártja képviselőjében Dolník Tibor elnök, az egyházközség és az átélők nevében özv. Varga Béláné, Fűrő Magdolna presbiter, valamint az egyházközség lelkészei és gondnoki helyezték el a koszorúkat. A megemlékezés a Szózat közös eléneklésével fejeződött be.

Az elmúlt esztendő hagyományát folytatva az idei Bátorkeszi István Napok rendezvényeként október 28-án, délután ünnepi istentisztelet keretében került sor az 50 éve konfirmáltak találkozójára, melyen Nagy Béla nyugalmazott lelkész – aki harminchat éven keresztül szolgálta a helyi református gyülekezetet – hirdette az ígét. Bátorkeszin ötven évvel ezelőtt, 1962-ben tizenötven tettek hitvallást az akkori beszállító lelkész, Horváth Zsigmond vezetésével, akik közül ma már csak tizenegyen élnek. Közülük nyolcan jelentek meg közelről és távolról családtagjaikkal. A jubilánsok az úrasztalát újra körbeállva erősítették meg hitüket, és tettek hitvallást. Czinke Zsolt lelképásztor köszöntő szavai után az

egyházközség gondnokai: Udvardy Tibor és Szenczi Andor egy-egy emléklapot adtak át a kerek évforduló alkalmából, ezzel is örömeiket kifejezve, hogy áldott alkalom az, amikor ennyi év távlatából újra lehetőség van az ilyen találkozásra és biznyságtételre. Az ünnepi istentiszteletet a Bátorkeszi Református Gyermekkórus szívet és lelket melengető fellépése tette még meghittebbé Holop Szilvia óvodapedagógus vezetésével. A találkozó szeretetvendégséggel, baráti beszélgetésekkel és a régi emlékek felidézésével folytatódott a Fireszke-központban.

Október 30-án délelőtt a bátorkeszi óvodás gyermekek részére volt kézműves-foglalkozás a Fireszke Gyermek-, Ifjúsági és Konferenciaközpontban. A Rét utcai és Kis utcai óvodákból jelen lévő 42 gyermek számára a „Gömörország fővárosából”, Rimaszombattól érkező Palatinus Ingrid tartotta a foglalkozást. A gyerekek nagy örömmel készítették pamutbabákat az óvónők és a lelkész házaspár segítségével, majd befejezőként egy kis sütemény és üdítő elfogyasztása után birtokba vették a parókia udvarán lévő játszóteret, ahol az őszi idő

ellenére a hinták mellett a csúszdák arattak nagy sikert.

Október 31-én, a reformáció emléknapiján fejeződött be a rendezvénysorozat. A délelőtt folyamán az egykor Bátorkeszin szolgáló, a helyi temetőben nyugvó lelkészekre és kántortanítókra emlékezett a gyülekezet. Kováts József, Kováts Géza, Tancsa Pál és Lelkes Ferenc lelképásztorok, valamint Ütő Károly és Földes Lajos kántortanítók sírjára kerültek az emlékezés és hálaadás koszorúi.

Az esti ünnepi istentiszteleten „Mit jelent ma reformátusnak és keresztyénnek lenni?” kérdésekre kereste a választ igehirdetésében Czinke Zsolt lelképásztor, majd már hagyományosan a Bátorkeszi Református Énekkar szolgálata következett Csomor Szalay Katalin karnagy, okleveles kántor vezetésével. A közel tíz esztendeje alakult kórus biznyságtételét követően a Kálvin János emlékére állított dombormű koszorúzásával és a Nemzeti Ima eléneklésével fejeződött be az istentisztelet és egyben a VII. Bátorkeszi István Napok rendezvénye.

Cz. Zs.

Hatvanöt hosszú év

Bizony hatvanöt év hosszú idő, sokan meg sem érnek ennyit, hamarabb távoznak a földi árnyékvilágból. 65 év hosszú idő, mégsem elég hosszú, hogy a sebek teljesen begyógyuljanak és elfelejtsük a fájdalmakat. És van, amit nem is szabad elfelejtenünk, nem 65, hanem 650 év múltán sem.

Garammikolán, ebben a felvidéki kis faluban, október 6-án emlékező ünnepi ökumenikus istentisztelet keretében elevenítették fel a 65 évvel ezelőtti deportálás és kitelepítés borzalmait, az innét Magyarországra telepítettek és azok leszármazottai, a helyükbe ide telepítettek és azok leszármazottai és a község jelenlegi lakosai közösen.

Dr. Molnár János lelkész - a Komáromi Selye János Egyetem Református Teológiai

Karának dékánja - igehirdetése nagyon személyes hangvételű volt, hiszen volt garammikolaiként maga is megélt a Csehországba való deportálás kétségbeesését, s hatvanöt év múltával is vissza tudta idézni az akkori kisgyermek félelmeit. Kiemelte, ha fáj is, ha nem is felejtünk, de megbocsátunk, s Istenbe vetett reménységgel fordulunk a jövő felé, még akkor is, ha a falut és a református gyülekezetet a 65 évvel ezelőtti vesztéségy annyira megsebezte, hogy fölépülni teljesen máig sem tudott. Tiszteletes úr elgondolkodott azon, mi lett volna ebből a faluból, ha békében és egészben hagyják, és mi lesz 65 év múlva a faluval és gyülekezettel. Emberi mércével és kétségkedéssel szomorú a jövő, de Isten kegyelme megtartotta eddig is a gyülekezetet és ezután sem hagyja

el, ha Hozzá fordulunk. Galgóczy Rudolf római katolikus esperes-plébános úr igehirdetésében szintén a megbocsátás keresztyéni kötelességét húzta alá és azt, hogy múltunkat nem feledhetjük, még ha néha jobb lenne is bizonyos fájdalmakat elfelejteni, de tényként bennünk élnek és a bünt nevén kell neveznünk. Az akkori rendszer áldozatai voltak a garammikolaiai is, akik azonban azokon a helyeken, ahová kerültek helyt álltak és Istenbe vetett bizalommal kezdtek új életet, tanítva a fiatalabbakat, az utódait arra, hol vannak gyökereik.

A tények és az adatok magukért beszélnek: „Hatvanöt évvel ezelőtt szörnyű megpróbáltatásokon ment keresztül Garammikola lakossága. A megpróbáltatások oka Beneš elnök Kassai Kormányprogramja és

elhíresült dekrétumai voltak, amelyek értelmében a németek és magyarok nélküli Csehszlovákia megteremtését tűzte ki célul. Mivel Garammikola lakossága 1945-ben kb. 94%-ban magyar volt (1920 előtt 100%-ban az volt), a falu az említett kormányprogram, és a dekrétumok célkeresztjébe került. ... Az említett cél elérése érdekében 1947 folyamán Garammikola lakosainak a 60%-át (96 családot, 363 személyt) deportáltak és kitelepítettek!" -olvashatjuk az erre az alkalomra Molnár János által összeállított emlékfüzet bevezetőjében.

Számok, 96, 363, 60% ... ezek mögött megtört életek, kettőtört családok, szétszaggatott tervek és remények, fájdalmak, emlékek és reménység. És a mikolai templom harangjai, melyek a mai napig elsiratják azokat a mikolaiakat, akik nem itthon, szülőföldjükön, hanem a kényszer alatt kialakított lakhelyeiken haltak s hálnak meg.

A keresztyén ember reménykedik, mert nem a földiekben, hanem az Úrban bízunk. Az imént idézett füzet zárszava legyen biztatás és figyelmeztetés a jelen és jövő garammikolaiak, de mindannyiunk számára is: „Minden esetre: bízunk Istenben, aki teremtett, megtart és bölcsen igazgat mindenedet, és aki a garammikolaiakat sem fogja soha elhagyni, ha azok bíznak benne.”

Ambrus Erika

Lelkészbeiktatás Szentpéteren

„*Ím bé jöttünk nagy örömben, Felséges Isten*” – zendült fel a 162. zoltár a szentpéteri templomban. Mert valóban nagy örömben volt része a gyülekezetnek, hiszen pár viziontagságos év után újra van lelképásztora Bernáth Holop Krisztina személyében akit **2012 október 7-én** ünnepélyes keretek között iktattak be hivatalába.

A délután két órakor kezdődő alkalmon Fazekas László püspök úr János ev. 15/5 alapján hirdette Isten ígését „*En vagyok a szólító, ti a szólóvesszők.*”

A beiktatás szolgálatát Dobai Sándor esperes úr végezte, jelképesen átadva a tem-

plom kulcsát és az egyházközség pecsétjét. Majd a beiktatott lelképásztor Bernáth Holop Krisztina szolgáltatta az ígét.

Fisher Angéla a 265. Dicséret elének-lésével, a meghívott lelkészek pedig egy-egy igeverssel köszöntötték a lelkésznőt. Az alma mater részéről Dr. Molnár János a Selye János Egyetem Református Teológia karának dékánja Pál Apostol szavaival szölt egykori hallgatójához „*Mindenre van erőm a Krisztusban aki engem megerősít.*” Kocsis László gondnok úr köszöntő beszéde után

Pivoda Vivien szavalattal, Knapp Kamilla Lili és Répás Erzsébet énekel örvendeztette meg a számunkra is oly kedves lelképásztort.

Az ünnepség a Himnusz éneklésével ért véget, majd szeretetvendégségre került sor.

Mészáros Erzsébet

Asztalos Béla - megemlékezés

A Hanvai Református Gyülekezet és a Gömri Református Egyházmegye közössége tisztelettel, szeretettel és a feltámadásba vetett élő reménységgel emlékezik meg **Asztalos Béla** testvérünkről, ki 3 és fél évtizeden keresztül volt odaadó, hűséges gondnoka a Hanvai Református Egyházközségnek és az utóbbi időszakban tanácsbírája Egyházmegyénknak.

2012. szeptember 11-én, hirtelen és váratlanul szólította el a Mindenható Isten.

Asztalos Béla testvérünk 1931. május 2-án, Hanván született, ifjú gyermekként átélte a világháború majd a kitelepítés, a jogfosztottság nehéz esztendeit is. Az iskola elvégzése után, a családi gazdaságban dolgozott, majd pedig a szövetkezetben végezte munkáját nyugdíjazásáig. Szerette a munkát, a gazdaságot, melyben örömét is lelte és precíz emberként otthonában és annak környezetében mindig példás rend és tisztaság uralkodott.

1966-ban kötött házasságot szeretett hitvesével, Szuhay Mártával. Házasságukat a Mindenható Isten egy leánygyermekkel áldotta meg. Lányára, családjára, unokájára mindig szeretettel

tekintett, de ugyanakkor mindig tanította és bízta őket az igazi értékekre. Nem csupán családjáért érzett felelősséget, hanem hűséges gondnoka, a szó nemes értelmében szolgálja volt református gyülekezetünknek, több mint 3 és fél évtizeden keresztül hordozva a szolgálat minden terhét és felelősségét. Mindig a békét, magyar református örökségünk megőrzését, a gyülekezet gyarapodását tartotta szem előtt.

A Hanván szolgáló lelképásztorok mindenkor szeretett és tisztelt családtagként fordulhattak meg otthonában is. Sokszor idézte az őseitől útmutatásként kapott mondatot: „Az egyházat ne hagyjátok”. És ő nem is hagyta. Ott állt, összefogta, buzdította a közösséget a presbitériumot, a gyülekezetet.

2012. szeptember 13-án, a Hanvai Református Templomból búcsúztattuk gondnok testvérünket, ravatala felett Nagy Ákos Róbert esperes hirdette Isten vigaszt, reménységet és útmutatást adó üzenetét a következő ígék alapján: János evangéliuma 12,26 „**Ha valaki nekem szolgál, engem kövessen, és ahol én vagyok, ott lesz az én szolgám is, és ha valaki nekem szolgál, azt megbecsüli az Atya.**” **Máté 25,21:** „**Jól vagyon jó és hű szolgám, kevesen váltál hű, sokra bízlak ezután, menj be a te uradnak örömébe.**”

Isten adjon vigasztalást a rá emlékezőknek és gyászoló szeretteinek.

Nagy Ákos Róbert

Emlékezni kell! (?)

„Nem szeretnénk, testvéreink, ha tudatlanok lennétek az elhunytak felől, és hogy szomorkodjatok, mint a többiek, akiknek nincs reménységük. Mert ahogyan hisszük, hogy Jézus meghalt és feltámadt, úgy bizonyos az is, hogy Isten az elhunytakat is előhívja Jézus által, vele együtt. ... Vigasztaljátok tehát egymást ezekkel az igékkel.” Thesz 4:13-14, 18

November 4-én Ipolybélen, a falu önkormányzata szervezésében a község központjában található hősök emlékművénél közös ökuménikus megemlékezést tartottunk. Minden évben, a Mindenszentek és Halottak

Napjához legközelebb eső vasárnapon polgármesterasszony, Szkladan Irén összehívja a falu lakosságát, hogy közösen emlékezzünk a háborúban elhunytakra és az abban a naptári évben elhalálozott testvéreinkre.

Szavالاتok, ünnepi beszéd, kultúrműsor – az idén, Rédlí János, az Ipolysági Művészeti Iskola hegedűtanára gyönyörű hegedűjátéka, ünnepi beszéd, a római katolikus és a református lelkészek szolgálata, koszorúzás. Röviden, szavakkal így lehetne összefoglalni azt az egy órát, amit a falu lakossága ott tölt az emlékmű előtt. Azonban, hogy mi minden van e mögött?! A hősökre való emlékezés, mint tiszteletadás, az ünnepi szónok, Bengyík Márta, az Ipolysági Honti Múzeum munkatársa, beszédében elmondta, 32 férfi esett áldozatul a világégésekben Ipolybélről. Sokról azt sem tudni, hol haltak meg, hol a sírjuk, van-e, aki itt-ott egy-egy szál virágot tesz sírjaikra. S ott van mindenkiben a

sajátjai fölötti gyász és emlékezés. Kell-e emlékezni? Föltépni a sebeket, amelyek amúgy is lassan gyógyulnak? Igen, kell, nem csak a tiszteletadás miatt, s hogy ne felejtjük el, milyen szörnyűségeken kellett a hősöknek, s itt maradt, magukra maradt családjaiknak keresztülmennie, hanem azért is, mert saját szeretteinket sem feledhetjük, s a gyászt, az emlékezést lehet és kell is tanulni. Mindenki másként éli meg a fájdalmakat, a veszteségeket, de meg kell tanulnunk, hogy a gyász és fájdalom elviselésében nem maradtunk magunkra, velünk van az Úr, s meg kell tanulnunk, hogy azzal a keresztyén reménységgel emlékezzünk rájuk, melyet az Úr adott szíveinkbe, hogy ne szomorkodjunk, mint akiknek nincs reménységük. Mindkét lelkész, Krizsan Marian római katolikus és Ambrus Erika református lelkész is ezt emelte ki az ige fölötti rövid magyarázatában.

S hogy az emlékezésre, s konkrétan erre a közös megemlékezésre szükség van, mi sem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy az emberek eljönnek. Ha esik, ha fúj a szél, ha hideg van, vagy ha ilyen enyhe idő, mint az idén, eljönnek; imádkoznak és emlékeznek. S szívükben magukkal viszik a hallottakat.

Ambrus Erika

„Igen, Isten jó...!”

„Igen, Isten jó...!” Itt cseng a szívemben és fülemben a gyermeki hangok buzdó biznyságtévése, akik elindultak egy augusztusi héten azon az öt napon át tartó úton, amire mint Istennek kicsiny nyája, fiatalok, felnőttek, gyülekezetünk tagjai – szívünk örömeivel készültünk, hogy Ungi Egyházmegyénk gyermekei számára tábort szervezhessünk és tarthassunk. Így, ilyen buzdósággal vágtunk neki mi is az abarai, kis- és nagyráskai, valamint vajáni ifjainkkal és testvéreinkkel az előkészületeknek, hogy lehetőségeink szerint, minden Urunk és az ideérkező gyermeki szívek örömeire lehessen. A KOEN által kidolgozott - egy áldott alkalmon részt véve Királyhelmecen - számunkra bemutatott, ifjainknak átadott, Egyetemes Egyházunk Közalapja által is 300 Euroval támogatott tábori alkalmon és programon keresztül több mint 30 gyermeki szív gyarapodhatott hitben, Istenünk gondviselő szeretetében, megismerve és átélve azt az Elizeusi életutat, melyet tábori együttlétünkön színdarabok, egyéni és csoportos feladatok, játékok formájában is üzenetképpen magukévá tehettek a gyermekek, szívük örömeire.

„Igen, Isten jó...!” Jó, mert megtapasztalhattuk, hogy a szívből jövő ima meghal-

lgtattatik, hisz ezt kértük: „**Urunk add áldásod erre az alkalomra, adj hitet, buzdóságot,**

erőt, adj tenni és segíteni akaró szíveket, küldj résztvevőket, adj szép időt, barátságos helyet, adj jókedvet, adj eledelt, minden napit, lelki és testi értelemben is, kérünk jöjj velünk erre az útra is! Ámen"

„Igen, Isten jó...!” Jó, mert adott buzgó fiatalokat és felnőtteket, akik ott voltak a kezdetek kezdetétől táborunk megszervezésében és megtartásában; jó, mert adott ismét befogadó gyülekezetet, benne pedig segítő és jó szándékú szíveket, kik önzetlenül, Istenünk dicsőségére, jelen voltak napról-napra, mind gyermekek mellett, mind konyhában sűrögve-forogva, mind pedig imádkozva – „**Ahol Ő a gazda, senkinek sincs gondja, javait nagy bőven osztja...**”; jó, mert megadott oly sok mindent, amire nem is gondoltunk: programtartókat, hogy tanuljunk egészségünk és életünk védelméről, hogy ha kell, tudjunk akár életet is menteni – „...**picci kezek sok jót, szépet tegyetek...**”; kirándulást autóbusszal, a Vynnai tóhoz, hogy meglássuk Isten teremtő akaratának szépségét – „**Bércet, rónaságot, az egész világot: Te adod nekünk...**”; egy kötetlenebb délutánt a nagyráskai farmon, lovaglás, kézműves foglalkozások és kolbászsütés közepette eltöltve – „**Kinn a réten oly jól érzem magamat...**”. És még oly sok mindent, amit a gyermeki szívek lennének hivatottak elbeszélni.

„Igen, Isten jó...!” Jó, mert mindezt megtapasztalva érhattünk el utunk végére, meg- és átélve táborzáró alkalmunkat, ahol a mindig segítő 11 ifjú és az egy felnőtt szív színdarabjain keresztül, az elkészített és kivetített képforgatót látva, a táborra jelentkező gyermekek énekszavait hallva, megismerhette minden édesanya és édesapa, nagy és dédszülő, gyülekezeti tag és idelátogató, hogy miről is szólt a Nagyráskai Egyházmegyei Kézműves Tábor 2012 augusztusában. Bár táborunkat illetően egy út végéhez értünk, de ez a vég legyen annak a kezdete és egyben a folytatása is, hogy mindazt amiről tanultunk, hallottunk: Urunk szeretete által, Lelkének vezetésével és segítségével gyümölcsöt hozhasson, nem feledve – „Éjjel, nappal angyal szeme vigyáz rá, Uram!..”

Molnár Miklós

Az Ige Útja, Isten Útja...!

Szlovákiai Református Keresztyén Egyházunk legkisebb egyházmegyéjében - az Ungiban, van egy kis gyülekezet - a Nagyráskai, mely ugyan Isten kicsiny nyájai közé tartozik, de tenni akarásával és Isten iránti, szeretetből fakadó vállalásaival, mindig bizonyíthatja, hogy a szeretetből fakadó akaráson Isten áldása nyugszik. Mint a tavalyi évben is, így ez esztendőben is ez a gyülekezet vállalta - egyházmegyéink területén - annak a két alkalomnak a megszervezését, melyet mindig Istenünk segítségül hívásával, nagy örömmel, szívből fakadó buzgósággal és a gyülekezeti tagjainktól jövő - lehetőség szerinti - legnagyobb odaszánással tartunk meg, mégpedig egyházmegyei Biblia-ismereti vetélkedőnk és Egyházmegyei táborunkat. A tavalyi éven elkezdett Bibliai aranyfonalat követve, ebben az esztendőben **Mózes és az Egyiptomból kivetett Izrael népe** életútjának megismerésére buzdították a gyermekek és ifjak a Biblia-ismereti vetélkedőn való részvételre, mégpedig két korcsoportban: kicsik és nagyok, három kategóriában: I.: 2-4. évfolyam, II.: 5-8. évfolyam; III.: a már confirmált fiatalok.

A több hónapi felkészülést követően elérkezett június 2. napja, hogy számot adhasson ki-ki a maga csoportjában és kategóriájában, a megszerzett és elsajátított Bibliai ismeretről, és hogy mint jelentkezők és résztvevők szívbéli bizonyosságát adják annak, hogy kitartó igyekezettel, hitoktatói és lelkipásztori vezetéssel, méltán lehet résztvevője ma is egy gyermek és ifjú egy ilyen alkalomnak. Mely mindezek mellett lehetőséget ad a találkozásra és egyben a szívbéli elcsendesedést „munka” után a felhőtlen, szabad együttlétre is a fiatalok községében. Az Ige csendje, gyülekezetünk gondnokának és lelkészének üdvözlő szavai indították útjára ezt a napot egyházmegyéink életében, mégpedig Egri Gergő, nagykaposi segédlelkész Igei szolgálatával, valamint ugyanezen gyülekezet ifjúsági csoportjának énekszavakban mondott bizonyágtételével. A templom csendjét elhagyva gyülekezetünk eklézsiájában folytattuk vetélkedőnk, a számadás következett. Ezt követően pedig testi éhségünk

csillapítására vehettük magunkhoz mindazt a finomat, ami gyülekezetünk asszonyainak szerető szíve gyanánt került a megterített asztalra. És míg a kiértékelésre vártunk, ki-ki megmozgathatta magát ügyességi feladatok teljesítésével egyik állomásról a másikhoz érve, hogy egy-egy csoport képekben is összeállíthassa a tanult történeteket, valamint magasztalhatta Urát gitárral kísért énekszóban, és játszhatott Tirpák István, bési lelkipásztor izgalommal telt vezetésével.

Így zajlott le Istenünk kegyelme által ez esztendőben is egyházmegyei Biblia-ismereti vetélkedőnk, midőn a 40 résztvevő, 11 csoportot alkotott az abarai, bési, kistráskai, nagykaposi és végül de nem utolsó sorban gyülekezetünk gyermekeinek és ifjainak részvételével, a következő eredményekkel:

- Kiscsoport: I. Csillagsapat (Nagyráska)
II. Békacsapat (Abara)
III. Szerelencsapat (Abara)
Nagycsoport: I. Mózes utódai (Abara)
Mózes gyermekei(Nagyráska)
II. Konfirmendusok(Nagykapos)
III. Mózeskosár(Abara)

Bár mindannyian tudjuk, hogy az volt a legnagyobb nyertes és győztes, aki ide megérkezett!!!

Mint mindig most is egyedül Istené legyen a dicsőség ezért az alkalomért, de szeretettel gondolunk mindazokra is, akik bármilyen úton-módon segítségnyújtásukkal részeseivé lettek e szombati napnak. Köszönjük egyetemes egyházunk közalapjának 100 Eur-os támogatását, gyülekezetünk asszonyainak és férfijainak a hathatós és fáradtságot nem ismerő, önzetlen segítségét, köszönet a szolgálattevőknek, a felkészítésben és a kiértékelésben résztvevőknek, köszönet a Parakletosz Könyvesház segítségnyújtásáért, hisz mindez tette lehetővé ez esztendőben is, hogy minden Istenünk dicsőségét szolgálhassa ezen az alkalmon.

Ne feledjük hát, hogy az Ige Útja, Isten Útja...! Ezt az utat járva találkozunk jövőre is! Úgy legyen!

Molnár Miklós

Ökumenikus családi délután.

2012. szeptember 1-re Zemplén község lelkészei, Szaszák József református és Kosztura János görög-katolikus lelkipásztorok ökumenikus családi délutánt hirdettek.

A rendezvényre a református parókia udvarán került sor, melyre sokan jöttek el; gyermekek, felnőttek, itthon tartózkodó

elszármazottak, hogy ezen az első őszi napon együtt legyünk. A kicsik kézműves foglalkozáson vettek részt, énekeket tanultak, sportversenyen mérték össze erejüket, ügyességüket a szüleikkel együtt. A felnőttek a Sárospatakról érkező Telenkó Miklós görög-katolikus áldozó pap bizo-

nyságtételét hallgatták hitéről, Istenbe vetett bizalmáról, aki mindig mellette volt és van ma is, különben hogy is tudná elviselni, hogy egy szerencsétlen baleset egész életére tolószékbenkényszerítette. A későbbi órákban koncertet adott a tárkányi Emmánuel együttes, akik hitméllyítő énekeket énekeltek

mindnyájunk örömére.

Mindenki szeretetvendégségben részvett, amelyhez mindkét részről a gyülekezetek

tagjai nagy áldozatkészséggel hozzájárultak. Külön megemlítést érdemel, hogy községünk önkormányzata, illetve polgármestere szíve-

sen kölcsönözte a gulyásfőzéshez a katlant, valamint asztalokat, székeket és sátrakat.

Ez a meghitt délután F. L.: A TARTALÉK című versét juttatta eszembe:

*Lótunk-futunk csak szenvedőn,
Panaszkodunk, hogy nincs időnk
Egymásra se, Igére se,
S hullunk, ahogy a férgese.
Nem, is csoda, bennünk a baj,
A TARTALÉK a bűnben van:
Nem szükséges sem az, sem ez,
Sok programunk felesleges.
Nem boldogít hajszás robot,
Szórakozás, csak egy dolog
Szükséges itt: tudni ki Ő!
Áldás Vele minden idő!*

Mgr. Kanda Erika

Ünneplőben vagyok! És akkor...?(!)

„...ne régi kovással ünnepeljünk..., hanem a tisztaság és igazság kovásztalanságával.” (1Kor 5,8)

Pál apostol hasonlatában a kovász kitakarítása a „lelki nagytakarítás”-nak felel meg. Ez a kovász nem csak erjeszt, de megronthatja az egész kenyeret is, tehát megsemmisül bensőnk „házi rendje” és kitér a „lelki káosz”. Márpedig ilyen „káoszos rendben” hogyan fogadhatjuk méltóan a mi Urunkat? A káoszos magatartásra, pedig már nem elég magyarul a „természet szerint bűnösök, gyarlók és esendők vagyunk”, ugyanis ha csak magyarul keresünk, sehogy sem lehetünk készen az Ő (be) fogadására. Ilyen gyenge és átlátszó/áttetsző, „szánt” szándékkal nem tudunk rendet tenni belső szobánkban, és nem állhatunk készen az Ő eljövetelére! Engem bölcs felmenőim arra tanítottak, hogy az otthonunkban, szobánkban mindig rendet kell tartanunk, mert sohasem lehet tudni, mikor ki toppan be. Jézus Krisztus fogadására is hasonló képen kellene készülnünk. Sohasem tudhatjuk, mikor jön el újra! Most azonban tudjuk, hogy karácsonykor az Ő első eljövetelére, születésére emlékezünk. Hogyan készülünk?

Lehet, hogy megint én leszek a gonosz boszorkány, aki belegázol a nagy ünnepi készülődésbe, de csak azért teszem, mert szükségesnek tartom. A karácsonyi díszek csodálata, az üzletek kirakatairól visszhangzó ujjongás, az ajándékok és az arra való anyagiak előteremtése miatt való aggodalmak mind a káosz jellemzői, azaz, hogy ezek a rend ellentétei. Ezt még a gyerekek is tudják, persze csak akkor, ha a

szülő fontosnak tartja megtanítani nekik és megtartatni velük. Nem arra gondolok, hogy egy kisgyerek takarítson el maga után, ha épp befejezte a játszást – a kis-káosz ideje is meg van –, viszont már itt meg kell tanulniuk a felelősségérzetet. Felelős vagyok a játékaimért, még egyelőre kicsit káoszos körülmények között, de ha nem töröm, veszem, rontom el őket, akkor később rendet is tanulok, minden a helyére kerül, s majd mindez tovább is adhatom az én gyerekeimnek. Nem mondom, akadnak „balesetek”, itt-ott egy magától széthullott autó, vagy egy

ez így helyes, és mert örömet szerzünk vele másnak. Ha pedig a gyermek szíve tiszta, lelke önzetlen, akkor szeretne örömet szerezni másnak, és sürögni-forogni fog ennek érdekében.

Emellett pedig, mint általában minden gyerek, szeret szép ruhában lenni, izgatott, hogy el ne késsen, megélhessen minden fontos pillanatot. Nem törődik semmi mással, csak hogy szép lehessen akkor és ott, azért mert... mert ez fontos neki. Mert most ez a legfontosabb, és ha nem úgy történik... ilyen nincs is, mert jó lesz, szép lesz és... és felnőtt gyerekfejjel már hozzátehetjük: áldott is lehet. Nem akarunk most karácsony ünnepén ilyen gyerekbensővel rendelkező felnőttek lenni („Aki befogadja ezt a kisgyermeket az én nevemben, az engem fogad be; és aki engem befogad, azt fogadja be, aki engem küldött. Mert aki a legkisebb mindnyájatok között, az a nagy” Lk 9, 48)? Nem szeretnénk újra ugyanazt a belső vidám, felfokozott izgalmat érezni, mint kiskorunkban, amikor alig vártuk, hogy karácsony reggele legyen és kinézzünk az ablakon, hogy havazott-e? Amikor szavalni és énekelni mentünk a templomba szüleinkkel, barátainkkal? Tudom, most már felelősséggel is tartozunk a vacsora, a meglepetések és az egész család, gyermekünk, párunk iránt, viszont ez nem kizáró ok. Az előkészületeket is lehet kevesebb feszültséggel, önzetlenebbül és kicsit szokatlanabban végezni...! Hogyan? Úgy, ha leülünk és végiggondoljuk az eddigi karácsonyi előkészületeinket és elemezni kezdünk, min tudunk javítani ezen az éven: hány adventi vasárnap voltam templomban? Hány hétköznapi istentiszteleten vettem

Simon András grafikája

WWW.GALERIA.HU

részt? Segítettem gyermekemnek, unokámnak, barátomnak verset, éneket tanulni a fellépésre? Vettem úrvacsorát? Imádkoztam esténként azért, hogy lélekben készen legyek az Ő születésnapjára? Imádkoztam azért, hogy mások is készen legyenek erre? Kértem a jó Istent arra, hogy bocsássa majd meg, amikor csúnyát mondok, mert odasül a rántotthal? Kértem azt, hogy ha elmúlik karácsony, akkor se múljanak el az imádságaim (Kol 4, 2)? Fontos az imádság az ünneplőhöz? Vagy tudunk csillogni belső fényességgel (Mt 5, 16) nélkül is? Ilyen csillogást akarunk a mostani karácsonyunkba?

Természetesen nem azt mondom, hogy ne legyen szépen feldíszített fa, finom vacsora és fizikai valósága az ünnepnek, hanem azt, hogy ha esetleg nem lenne lehetőségünk minderre, akkor sincs veszve minden. Sőt, semmi sincs veszve. Az az ember, aki igazi lelki békét tud találni egy emberi mosolyban, a lelkipásztor igehirdetésében, egy kisgyermek szavalatában, a párja ölelésében, és legfőképpen megérzi Jézus Krisztus közelségét, átérzi születésének, lényének fontosságát és értékét, annak az embernek van a legáldottabb karácsonya. Ebben pedig nem kell versengünk. Ezt az érzést megoszthatjuk másokkal, adhatunk belőle másoknak, adhatunk belőle mindenkinek, mégsem vész el belőlünk semmi, sőt, még gazdagabbnak érezzük majd magunkat. Én pedig hiszem és vallom, hogy

így lesz meg az a rend, amelyre szükségünk van a világi káoszban. Így találhatunk rá igazán a karácsonyunkra, a karácsonyi hangultra, családukra, barátainkra, és saját magunkra is. Akkor is, ha épp szeretteink nem lehetnek közöttünk. Jézus Krisztus sincs fizikailag velünk, mégis tudjuk, hogy Ő a legfontosabb az életünkben. Hasonlóan vagyunk a hozzánk közelállókkal is: a szívünkben őrizzük őket, és imádkozunk értük; azért, hogy ők is megélik az áldott, békés, szeretetben gazdag ünnepeket, hogy őket is beragyogja az Úr dicsőségének fénye (Lk 2, 9).

Ezt pedig úgy, mint egy kisgyermek, akinek az a legfontosabb feladata, hogy az ünneplője szép legyen és ő ott legyen mindennek a közepén. Akarjunk mi is középen lenni, de akarjuk azt is, hogy Jézus Krisztus legyen a mi középpontunkban, s így Vele együtt, Rá figyelve biztosan nem maradunk le semmiről, ami a keresztyén karácsonyunk valódi lényege. Így biztosan megtelik a szívünk és a lelkünk azzal az áldásradattal, mely a „*a tisztaság és igazság kovásztalansága*” által költözhet belénk.

S ami még nagyon fontos: ez az áldásradat továbbra is az életünk része lehet, akkor is, ha már nincs szépen csillogó karácsonyi gyertya, ha már nincs fenyőillat a lakásban, elfogytak a sütemények, hiszen épp most emlékezünk arra, hogy Megváltónk

született nekünk (Lk 2, 11). Jézus Krisztus azért adatott nekünk, hogy életünk része legyen, megtöltsen azt valódi belső boldogsággal, áldással, békességgel, tiszta szeretettel és megmentsen bennünket bűnös énünk miatti végleges elkárkozásunktól (Jn 3, 15-18). Értünk jött ebbe a világba, hogy igazi ünneplőbe öltöztetett szívvel, szeretetinkkel karöltve együtt induljunk neki egy újabb egyházi évnek. Kezdjük egy újabb évet hittel, reménnyel, hogy túl tudunk tenni saját magunkon, önzésünkön, lehetetlen természetünkön, türelmetlenségünkön, és sok egyénre szabott, javításra szoruló tulajdonságainkon. Kulcsoljuk össze kezünket gyakrabban azt kérve, hogy bizzunk a nekünk ajándékba adott Megváltónkban annyira, hogy ne akarjunk mindenféle fogadalmakat tenni, különféle jóslatokat olvasni, életvize recepteket kotyvasztani, hiszen Ő sokkal jobban tudja, mikor mire van szükségünk, valamint Bibliánk mindennapos olvasásával eltávolodhatunk a „*régi kovásztól*”, és lassan, de biztosan haladhatunk az „*új ember felöltözése*” felé (Ef 4, 17-32).

Kedves Testvérem! Öltözzünk ünneplőbe, takarítsunk ki és tartsuk rendben belső szobánkat, hogy Jézus Krisztus betoppantasson! Így kívánok Neked és Szeretteidnek **áldott, békés, boldog pillanatokban gazdag karácsonyi ünnepeket és új évet!**

Režić Annamária

SZERETETNAPTÁR 2013

Tudatjuk kedves olvasóinkkal, hogy a Szeretetnaptár 2013-as kiadása és a Református Újság a 2013-as évre már rendelhető szerkesztőségünk címén: Református Lelkészi Hivatal, 076 74 Draňov 216, E-mail cím: ladislavcsoma@gmail.com, csomalaszlo@centrum.sk

A megrendeléseknek beérkezésük sorrendjében teszünk eleget.

Csoma László

HÁZ ELADÓ !

Kertes családi ház (4 szoba, konyha...) eladó Szolnocska községben. Érdeklődni a következő telefonszámokon lehet: 0908 035 094, 056 63 95 396

DEBRECEN MÁRTIR BIBLIÁJA

Debrecenben korai és nemes hagyománya volt a Biblia magyarra fordításának és kiadásának. Melius Juhász Péter debreceni református lelkipásztor és tiszántúli püspök az 1560-as években saját fordításában adta ki az Ószövetség néhány könyvét és a teljes Újszövetséget. E fordítások egy része Debrecenben jelent meg, hiszen 1561-től a városnak saját nyomdája volt. 1586-ban Félegyházi Tamás debreceni esperes Újszövetség fordítása hagyta el a város nyomdáját. Olyan sikeres volt Félegyházi fordítása, hogy 1609-ben ismét kiadták Debrecenben.

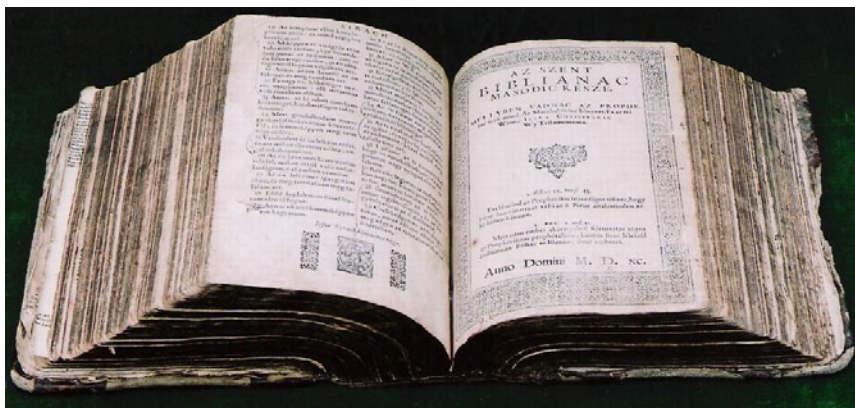
Országosan elterjedt az 1590-ben, Vizsolyban Károlyi Gáspár református esperes és munkatársai fordításában kiadott teljes Biblia. Szenci Molnár Albert jelentette meg külföldön a Károlyi-Biblia revideált változatát kétszer is. A ezeknek második változata, az 1612-ben Oppenheimben nyomtatott kiadása olyan közkedveltségre tett szert, hogy 1644-ben Lőcsén az Újszövetséget, 1645-ben pedig a teljes Bibliát Amsterdamban Janson nyomdájában megjelentették. A Janson-féle kiadásba azonban sok és igen zavaró hiba csúszott. A holland nyomdászoknak ismeretlen volt a magyar nyelv és az odafigyelés is hiányzott. A tiszántúli egyházkerület 1665-ben tartott matolcsi zsinata úgy intézkedett, hogy ki kell javítani a Janson által kiadott Biblia szövegét, amivel három lelkipásztort, köztük Komáromi Csipkés György debreceni lelkipásztort bízta meg. 1675-re egyedül Komáromi Csipkés készült el a munkával, ami nem revízió, hanem új fordítás lett. 1680-ban a margittai zsinat elfogadta azt és kiadásra rendelte, amit Debrecen városa vállalt magára.

Nem véletlenül esett a matolcsi zsinat választása másik két társa mellett Komáromi Csipkésre. 1650-53 között tanult Hollandiában. Különösen a héber és a keleti nyelvek terén ért el kimagasló tudományos eredményt. Teljesítményét az utrechti egyetem doktori címmel honorálta. Debrecenben az akkor már jó hírű kollégium professzora volt néhány évig, majd debreceni lelkipásztorrá választották, ami tekintélyesebb rangot és fizetést jelentett, mint a professzori. Amikor ötvenévesen, 1678-ban Komáromi Csipkés György elhunyt, bibliafordításának megjelenítésére még nem került sor. Akkor zajlottak a kuruc-labanc, majd azt követően a török megszállástól felszabadító háborúk. Debrecen város lakosságának többször kellett menekülni, kétszer súlyosan megsarcolták,

aminek következtében anyagi ereje tönkrement. Bibliakiadásról ilyen körülmények között évtizedekig nem lehetett szó. 1690-ben Erdély fejedelmi trónjára I. Lipót magyar király és német-római császár került. Erdély területéről Debrecen Magyarországhoz csatolták. Igaz, hogy 1693-ban szabad királyi rangot kapott I. Lipóttól a város, de a református vallás szabad gyakorlása nem állt az 1690 előtti szilárd lábakon. A város anyagi helyzete is lassan állt helyre. A Biblia kinyomatásának szándéka ugyan megvolt, hiszen 1685-ben már elkészítették annak címlapját is ezzel az évszámmal, Komáromi Csipkés György szerepelt rajta fordítóként, de kiadási helyet és nyomdászt nem tüntettek fel, ennek ellenére csupán 1717-ben tehette meg a megjelentetés érdekében

engedély. A Bibliáért a határra küldött debreceni tisztviselőnek harmincegy példányt sikerült megkapnia, a többi a Kamara lefoglalta és az egi püspöknek adta át cenzúrázás végett, aki királyi parancs ellenére sem volt hajlandó azt Debrecennek kiadni.

A cenzúra sokáig tartott. Eredetileg 600 „vétket” találtak benne a jezsuita szerzetesi cenzorok, mivel ez a fordítás nem egyezett a katolikus (Káldi György féle 1626-ban megjelent) fordítással. Végül legfőképpen azt kifogásolták, hogy a keresztség szereztetési ígében Jézus parancsát úgy fordította Komáromi Csipkés, hogy „*el-menvén azért, tanítsatok minden nemzetséget, megkeresztelvén őket Atyának, Fiúnak és Szent Léleknek nevére* (Máthé Evangyélioma 28 Rész 19.)” Káldi György fordításában ez úgy

a döntő intézkedést a város.

Akkora viszont a magyarországi protestánsok vallásszabadságának helyzete nagyon romlott. Könyvkiadásuk csak úgy volt lehetséges, ha katolikus hivatalos cenzorok engedélyezték azt. Debrecen városa nem akarta cenzúra alá bocsátani a Komáromi Csipkés bibliafordítását, mert biztosra vette, hogy nem fogják azt engedélyezni, így arról is le kellett tennie, hogy Debrecenben, vagy Magyarországon nyomassa ki. 1717-ben Hollandiába, Leidenbe (akkori írásmóddal Leydenbe) küldte ki Ross Sándor eperjesi kereskedő útján a kéziratot és az ő közvetítésével egyezett meg 20.232 akkori forintért történő kinyomatásában és bekötetésében. 1718-ban, negyven évvel a fordító halála után elkészült a Biblia 4.200 példányban. A hazaszállítást is Ross Sándor intézte. 1.285 példányt Dancigban és Varsóban hagyott, 2.915 példány érkezett Magyarországra. A Magyar Királyi Kamaránál az egi püspök csempészárúként feljelentette a szállítmányt, holott megvolt rá a behozatali

van, hogy „*nevében*”, a Károlyi-fordításban pedig, hogy „*nevébe*”. (A történelem firtora, hogy a Szent István Társulat által 1967-ben kiadott hivatalos római katolikus *Újszövetségben* már az szerepel ezen a helyen, hogy „*nevére*”, vagyis a Komáromi Csipkés fordítását veszi át. A történelem még nagyobb firtora, hogy az 1975-ben megjelent magyar protestáns bibliafordításban ugyanez úgy szerepel, hogy „*nevében*”, **vagyis, ahogy Káldi fordította.**)

1754-ben Barkóczy Ferenc gróf egi püspök papjai jelenlétében az „*eretnek*” Komáromi Csipkés-féle Bibliákat megégettette. Valójában e Bibliák egy részét égettette meg, a többi részint szétosztotta a katolikus kolostorok könyvtáraiba, részint az egi püspöki, majd érseki pincében lett minden bizonnyal a szét nem osztott példányok sorsa az enyészet. 1950-ben derült ki, hogy a kolostori könyvtárakba kerültek Komáromi Csipkés-bibliafordítások, mert akkor a szerzetesrendek feloszlata után azok könyvtárait állami gyűjtő-könyvtárakba szállították

(már amiket az antiklerikális propaganda kiirtása jegyében azon helyben meg nem semmisítettek) és azt tapasztalták a könyvtárosok, hogy szinte minden kolostor könyvtárában megvolt a Komáromi Csipkés-féle Biblia.

1781 után a Türelmi Rendelet lehetővé tette a Komáromi Csipkés György-féle Biblia hazahozatalát. A Ross család bonyolította a szállítást Dancigból és Varsóból Debrecenbe. Az egyik vélemény szerint 1.285 példány, elfogadottabb vélemény szerint 1.116 példány jutott el Debrecenbe. Nagyon szép kiadvány a Komári Csipkés bibliafordítása. 200 példány aranyozottan, 1.800 példány un. francia kötésben, 2.000 pedig fehér

pergamen kötésben jelent meg az eredeti 4.200 példányból.

Komáromi Csipkés fordítása nagy nyelvészeti felkészültséggel és gondnal készült. Gygekezett a megfelelő szavakat megtalálni és úgy visszaadni az eredeti szöveg értelmét. Szót szóval fordított és tudományos megértésre törekedett, ami viszont az olvasmányosság és érthetőség rovására ment – bizonyos vélemények szerint. Eszerint nehézkes lett a fordítás. 1781 után már nem volt kelendő a Debrecenbe érkezett Bibliája. Ne felejtjük el, hogy a magyar nyelv is sokat változott az 1675-től eltelt idő alatt. (Saját véleményem ezzel nem egészen egyezik. Komáromi

Csipkés bibliafordítását élvezettel tudom olvasni mint magyar szöveget is és nem győzők örülni, hogy mennyire közel állt már akkor – 1675-ben – nyelvünk a maihoz.) A nyomtatás nagyon szép, tiszta, jól olvasható a legkisebb betűje is.

Debrecennek összesen 34.000 akkori forintjába került ennek a Bibliának az összes költsége. Roppant nagy összeg volt az, de a város kész volt áldozni hitéért és a magyar kultúráért, mert annak is becses darabja ez a Biblia. Nem véletlen, hogy Ötvös László debreceni egyház-, biblia- és irodalomtörténész költő 2000-ben hasonló kiadásban közre bocsátotta Komáromi Csipkés György *Leydeni Bibliáját*.

Gyerekkoldal

Mikor lesz a világvége?

Kedves Olvasóink! A mai alkalommal olyan dologról fogok írni, ami mostanában nagyon is foglalkoztatja az egész világot. Ez a téma nem más, mint a világvége. Lehet, hogy hallottatok róla, hogy régészek rátaláltak egy maja naptárra, valahol Dél-Amerikában, és ez a naptár valami komoly változást jósol 2012. December 21-re. Az terjedt el a világon, hogy ez a komoly változás nem lesz más, mint ennek a világnak a vége, és hogy egyik napról a másikra eltűnik majd a világ, és minden teljesen megváltozik. Sokan félnek ettől a naptól, és éppen ezért gondoltam arra, hogy nézzünk utána, hogyan és mikor is lesz a világvége a Biblia szerint, illetve, hogy nekünk kell-e ettől a naptól félnünk.

Először is azt kell tudnunk, hogy Jézus azt mondja erről a napról, hogy azt az órát és napot senki sem tudja, egyedül az Atya. Ezen a világon tehát nincs senki, aki előre tudhatná, mikor jön el a világvége, mikor jön vissza Jézus Krisztus itélni eleveneket és holtakat. Ezért teljesen felesleges találgatni a világvége időpontját. Mindezek ellenére nagyon sokszor és sokan próbálták megjósolni az utolsó nap idejét, de ezek a találgatások sorra kudarcot vallottak. Ugyanis Jézus nem csak azt mondja el, hogy a világvége időpontját nem tudja senki, csak az Isten, hanem azt is, hogy úgy jön el, mint egy tolvaj. Akkor, amikor senki nem számít rá. Tehát, ha valaki, akár a maják, akár bárki más, azt mondja nektek, hogy tudja, mikor jön el a világvége, ne higgyetek neki, mert ezt nem tudhatja senki, csak az Isten.

De nekünk vajon félnünk kell-e ettől a bizonyos naptól, vagy sem? Minden attól függ, hogy hiszünk-e Jézus Krisztusban. Ugyanis a világvége nem úgy fog kinézni, hogy

egyszer csak eltűnik, vagy éppen tönkre megy minden, hogy elpusztul az a világ, melyet ismerünk. Azon a napon megjelenik az Isten Fiának jele az égen, és ahogy felment a mennybe úgy jön majd vissza Jézus erre a világra. Angyalok serege jelenik meg vele, és Jézus elé gyűjtik az összes embert, aki valaha is élt a földön. Jézus pedig a szívükben lévő hit alapján eldönti majd, hogy a mennyországba, vagy a pokolba kerülnek-e. Aki hisz benne, az a mennybe, aki pedig nem, az a pokolba kerül. Ezek után új ég, és új föld jelenik meg, egy olyan világ, melyben minden ember boldogságban él. Így hát, ha hiszünk Jézus Krisztusban, nem kell félnünk a világ végétől, vagy az utolsó itélettől, mert az nekünk csak jót hozhat. Hittel a szívünkben teljesen mindegy, hogy december 21-én lesz a világvége, vagy máskor, mert tudjuk, hogy az örök élet és a mennyország vár ránk.

Imádság: Kegyelmes Isten! Ne engedd, hogy bármikor elveszítsük a hitünket. Add, hogy ezzel az igaz hittel várjuk Jézus Krisztus visszajövetelét, bármikor történjen is meg az. Ámen.

Kraus Viktor

ARANYMONDÁS: Arról a napról és óráról pedig senki semmit sem tud, sem az égből, sem a földön, hanem csak az Atya. Figyeljétek, vigyázzatok és imádkozzatok; mert nem tudjátok, mikor jő el az az idő. Márk 13: 32-33

FELADAT: Olvassátok el Máté evangéliumának 24. fejezetét.

A Kárpát-medence Reformátussága

Közös zsinat júniusban

A Magyar Református Egyház Zsinatának 2013 júniusára tervezett ülése, a horvátországi reformátusokkal való kapcsolat szorosabbra fűzése és Kárpát-medencei kátéismereti vetélkedő meghirdetése is napirenden volt a Kárpát-medencei református egyházvezetőket tömörítő Generális Konvent (GK) Elnökségének keddi megbeszélésén.

A Heidelbergi Káté megjelenésének 450. évfordulója alkalmából a GK nyári szombathelyi ülése 2013 júniusára hívta össze a Magyar Református Egyház Zsinatát, amelynek napirendjén a Káté új magyar szövegének elfogadása és a közös alkotmány néhány ponton szükségessé vált módosítása szerepel. A Kárpát-medencei református egység 2009. májusi deklarálása óta első alkalommal ül majd össze a testület. A közös zsinat megtartásának feltétele, hogy a részegyházak zsinatai a napirenden szereplő témákat 2013. január 31-ig előzetesen megvitassák. Az elnökség most megállapodott az esemény időpontjáról: a közös zsinat június 28-án tartja ülését Debrecenben.

Parajdon tanácskozott a Generális Konvent Elnöksége

Az Erdélyi Református Egyházkerület meghívására az idén átadott parajdi Urbán Andor Református konferenciaközpontban tanácskozó egyházvezetők a közös zsinathoz kapcsolódóan a Heidelbergi Káté ötnyelvű díszkiadásáról is döntöttek, amely az évfordulóra elkészült új magyar fordítás mellett a hitvallás német és angol, valamint szlovák és román szövegét is közli majd. A közös alkotmányra vonatkozó módosító javaslatokat január végéig dolgozza ki a GK Egyházalkotmányi Bizottsága.

Az elnökségi ülés véglegesítette a Magyar Református Egyház 2013. évi közös költségvetését és tárgyalta a Horvátországi Református Keresztyén Kálvini Egyház teljes jogú csatlakozásának lehetőségéről is. A horvátországi egyház – az elnökség februári berekfürdői tanácskozásán született döntése értelmében – jelenleg tanácskozási joggal vesz részt a Generális Konvent munkájában.

A szombathelyi plenáris ülésen született felvetések nyomán a megbeszélésen döntés született –ugyancsak a Heidelbergi Káté megjelenésének 450. évfordulójához kapcsolódóan – egy Kárpát-

Emléktáblát avattak a parajdi sóbányában a református egyháztestek vezetői

medencei kátéismereti vetélkedő megszervezéséről, valamint Kárpát-medencei református testvér-gyülekezeti regiszter összeállításáról és megjelentetéséről. Utóbbi – reménység szerint – hasonló együttműködés kialakítására ösztönzi azokat a gyülekezeteket, amelyek ilyen kapcsolatokat még nem ápolnak.

Az elnökségi tanácskozáson szó esett a jövőre Európa Kulturális Fővárosa címet viselő Kassán szervezendő református programok előkészületeiről, az Erdélyi Református Egyházkerületben és a Szerbiai Református Keresztyén Egyházban most zajló tisztújításokról, a kisebbségi létben élő részegyházak nehézségeiről, valamint a magyar református diaszpóra helyzetéről. Ehhez kapcsolódóan az elnökség úgy döntött, hogy a gyülekezetek visszajelzéseinek figyelembevételével fenntartja és kiterjeszti az alkalmi lelkészküldés programját és a közös költségvetésből támogatja a Németország Magyar Protestáns Gyülekezetek Szövetségét.

Beszámoló hangzott el a Kárpát-medencei Református Közoktatási Alap idejű gyűjtéséről is. A gyűjtésbe most először a református felsőoktatási intézmények is bekapcsolódnak, a felhívás szövege és a gyűjtéssel kapcsolatos gyakorlati tudnivalók a reformatus.hu honlapon is olvashatók.

Az elnökség tájékozódott a Mikó-ügy részleteiről. A korábban jogtalanul elvett, majd a rendszerváltozást követően a református egyház tulajdonába visszakerült sepsiszentgyörgyi Székely Mikó Kollégium visszaállamosítása a többi visszaszolgáltatott egyházi ingatlan tekintetében is veszélyes precedenst teremthet.

A testületbúcsút vett az egyik elnökségi tagtól, a tanácskozás vendéglátójától, a második hatéves megbízatását követően az egyházvezetői szolgálatból visszavonuló Pap Géza erdélyi püspöktől, aki megalakulása óta tevékeny részese volt a GK keretei között zajló Kárpát-medencei református együttműködésnek és 2009-ben a Magyar Református Egyház létrejöttének.

Az elnökségi ülés résztvevői kedd este felkeresték a parajdi sóbányát, ahol a felszín alatt százhusz méterrel található látogatói térben kialakított ökumenikus kápolnában emléktáblát avattak és elhelyezték Magyar Református Egyház részegyházainak címereit.

reformatus.hu, képek: Barcza János

REFORMÁTUS
Újság

Gyülekezeti tájékoztató, **kiadja és terjeszti** a Deregyői Református Keresztyén Gyülekezet.

Szerkesztőség: Fülöp Sándor (főszerkesztő) □ Kraus Viktor (szerkesztő) □ Rezić Annamária (szerkesztő) □ Györky Szilvia (felelős szerkesztő) □ **Nyomja:** Györky Marián - MS PRINT

Cím: 076 74 Draňov-Deregyő 216, **Tel.:** 056/6395396, **E-mail:** ladislavcsoma@gmail.com; csomalaszlo@centrum.sk

Megrendelhető a Református Lelkészi Hivatalokban vagy a szerkesztőség címén Reg. szám 11/94.